

VU Research Portal

Voorwoord

van der Laarse, R.

published in

Geboortegrond. Vier eeuwen familie Salm
2012

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

van der Laarse, R. (2012). Voorwoord. In E. Los, & M. Hell (Eds.), *Geboortegrond. Vier eeuwen familie Salm* (pp. 5). Vereniging Familie Salm.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

voorwoord

prof dr R. van der Laarse

Niets lijkt vanzelfsprekender dan een familie, en niets blijkt lastiger te definiëren. Dit wordt treffend geïllustreerd aan de hand van dit familieboek over het honderdjarig bestaan van de Vereeniging Familie Salm. Al bij de oprichting in 1912 zagen de stichters zich voor de keus gesteld: wie hoort er bij? Vanuit de vroegst traceerbare, zeventiende-eeuwse Amsterdamse stamouders zouden uiteindelijk alle leden van de mannelijke Salm-takken als lidmaat tot de vereniging worden toegelaten, maar afstammelingen in vrouwelijke lijn slechts tot in de tweede graad.

Latere generaties van deze maagschap werden dus niet meer tot de Salmen gerekend. Precies zoals in het geval van de vroegere ridderschappen, waarin voor edelen de eer van de familie met de in mannelijke lijn vererfde stamgoederen was verbonden, zou deze seksebeperking echter op langere termijn desastreus blijken voor de continuïteit van het geslacht. De naam Salm en daardoor ook het voortbestaan van de familievereniging kwam in gevaar. Door een statuutswijziging zijn echter vandaag de dag de vereniging en de familie Salm springlevend, ook al is het aantal échte Salmen inmiddels verre in de minderheid, dragen steeds meer verenigingsleden namen als Wijs, Loosjes of Bussemaker, en wordt de vereniging nu gedomineerd door vrouwelijke afstammelingen.

Bedreven historici tot enkele decennia geleden nog voornamelijk grote mannengeschiedenis, dit boek is een aansprekend voorbeeld van een nieuwe elitegeschiedenis, of misschien moet ik zeggen familiegeschiedenis, waarin op microscopische wijze wordt belicht hoe een familie zichzelf weet uit te vinden. Juist met moderne middelen als de verenigingsvorm, waarin familieleden als het ware transformeren in verenigingsleden, weet zij zich een eigen geheugen aan te meten, en het is letterlijk met die bril van het eigen familiearchief waarmee we naar de voorvaderen, de stichters en hun nazaten kijken. Daarmee verschaft dit familieboek niet alleen een mooi beeld van verschillende generaties Amsterdamse Salmen en hun maatschappelijke opklimming, maar eveneens van hun 'neven' die vanuit de Oost gestalte gaven aan het zogenaamde Indisch fortuin binnen de Nederlandse zakenwereld. Dat deze meerdere continenten overspannende, 'denkbeeldige gemeenschap' ook de diepe wonden van de Tweede Wereldoorlog overleefde, is tekenend voor een hernieuwde behoefte aan binding. Vandaag de dag lijkt de familievereniging, in een steeds individualistischer, postmoderne samenleving waarin de traditionele standen en zuilen sinds de jaren zestig hun gezag verloren, weer een nieuwe rol te spelen. Het beeld dat zich opdringt is dat van een jongere generatie op zoek naar authenticiteit, gelokaliseerd in de Friese en Amsterdamse geboortegronden van eeuwen terug.

Rob van der Laarse

Universiteit van Amsterdam
Vrije Universiteit Amsterdam